

Augsta riska nedzīvnieku izcelsmes pārtikas ievēšana no trešajām valstīm

Publicēts: 12.04.2021.

Ārkārtas pasākumi, vai nosacījumi ievēšanai augsta riska pārtikai un barībai, kas nav dzīvnieku izcelsmes pārtika un barība, noteikti ar Oficiālās kontroles Regulas 2017/625¹ 47(1).pantu (1) vairākos normatīvajos aktos:

- Regulā 2019/1793² - dažādiem produktiem no dažādām trešajām valstīm, dēļ piesārņojuma riska uz aflatoksīniem, pesticīdiem, Salmonellu, sulfītiem un tml. Dažu produktu ievēšanai nepieciešams trešajā valstī izdots Oficiāls sertifikāts;
- Regulā 2020/1158³ - attiecībā uz visiem sēņu (izņemot kultivētas sēnes) , savvaļas dzērveņu, melleņu un citu Vaccinium ģints augļu un atvasinātu produktu sūtījumiem no Krievijas, Baltkrievijas, Ukrainas un citām trešajām valstīm, attiecībā uz radioaktīvo piesārņojuma līmeni. Regulā minēto produktu ievēšanai nepieciešams trešajā valstī izdots Oficiāls sertifikāts un analīžu protokols;
- Regulā 2016/6⁴ - dažādiem produktiem, piemēram, košiaburas un bambusa dzinumiem, sēnēm, hurmai no Japānas, attiecībā uz radioaktīvo piesārņojuma līmeni. No regulā minētām prefektūrām produktu ievēšanai nepieciešams Japānā izdots Oficiāls sertifikāts, daži produktiem analīžu protokols;
- Lēmums 2011/884⁵ - rīsiem un rīsus saturošiem produktiem no Ķīnas, attiecībā uz neatļautu GMO klātbūtni. Regulā minēto produktu ievēšanai nepieciešams trešajā valstī izdots Oficiāls sertifikāts un analīžu protokols.

Ar 2022. gada 1. janvāri, saskaņā ar Regulu 2018/848⁶, tas atteiksies arī uz bioloģiskās lauksaimniecības produktiem - tie tiks kontrolēti pirmajā ES ievēšanas RKP, nevis ES galamērķa valstī (kā tas ir vēl pašlaik).

Pieaugošā riska dēļ arī citiem produktiem var tikt noteikta oficiālo kontroļu pagaidu pastiprināšana, ārkārtas pasākumi, vai nosacījumi ievēšanai. Sekot līdzi ikdienas publicējumam var ES tiesību aktu piekļuves vietnē [EUR-Lex](#).

Operatoriem, kas atbildīgi par sūtījumiem, pirms sūtījuma ievēšanas ir jāpārlicinās, vai attiecīgo sūtījumu ar noteikto temperatūras režīmu, ir atļauts ievest caur plānoto ES RKP un izvēlēties ievēšanai tikai tos ES RKP, kas atrodami visu dalībvalstu RKP sarakstā, kuru ES Komisija publicē [ŠEIT](#).

Attiecībā uz ne-dzīvnieku izcelsmes pārtiku un barību, kurai noteikta oficiālo kontroļu pagaidu pastiprināšana, ārkārtas pasākumi, vai nosacījumi ievēšanai, ir piemērojami sekojoši režīmi, ja ir veikta (vai paredzēts veikt) pilna kontrole ar paraugu testēšanu laboratorijā:

1. Sūtījuma aizturēšana līdz analīžu saņemšanai ievēšanas RKP;
2. Sūtījuma pārsūtīšana identitātes un fiziskai kontrolei uz kontroles punktu (arī citā ES valstī), kas nav RKP, kā noteikts Regulā 2019/2123⁷. PVD inspektors var piešķirt atļauju, ja dokumentu kontrole ir apmierinoša, kontroles punkts atbilst noteiktai preces kategorijai (arī pēc temperatūras režīma) un pret pārsūtīšanu neiebilst par sūtījumu atbildīgais operators. Latvijā šādu kontroles punktu nav. [Citu ES dalībvalstu nozīmētie kontroles punkti](#).
3. Sūtījuma tālākā transportēšana uz tālākas transportēšanas kompleksu, ja RKP visas kontroles ir veiktas un kontroles rezultāti ir apmierinoši, izņemot tos, kuriem nav zināmi laboratoriskās testēšanas rezultāti.

Regula 2019/2124⁸ paredz, ka RKP var atļaut sūtījuma "tālāku transportēšanu" no RKP uz "tālāko transportēšanas kompleksu", ja dalībvalsts kompetentā iestāde (Latvijā - PVD) tādus ir nozīmējusi ar nosacījumu, ka tie ir:

- muitas noliktavas vai pagaidu uzglabāšanas vietas kā noteikts Regulas 952/2013⁹ 240. (1) un 147. (1) pantā (nepieciešams apliecinājums no VID iestādes);
- atkarībā no tā vai plānots uzglabāt pārtiku vai barību: reģistrēti PVD saskaņā ar Regulu 852/2004¹⁰ 6.(2) pārtikai, vai saskaņā ar Regulu 183/2005¹¹ 9.(2) barībai;
- jābūt nodrošinātai iespējai inspektoram pieslēgties TRACES NT (daturs ar internetu).

Pašlaik Latvijā nav neviena nozīmēta tālākas transportēšanas kompleksa. Lai mazinātu izmaksas, PVD ierosina importētājiem pieteikt tālākas transportēšanas kompleksus nozīmēšanai. Pēc pieteikumu izskatīšanas un ņemot vērā PVD resursus, tiks izskatīts ierobežots tālāko transportēšanas kompleksu skaits.

1 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/625 (2017. gada 15. marts), par oficiālajām kontrolēm un citām oficiālajām darbībām, kuras veic, lai nodrošinātu, ka tiek piemēroti pārtikas un barības aprites tiesību akti, noteikumi par dzīvnieku veselību un labturību, augu veselību un augu aizsardzības līdzekļiem, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 999/2001, (EK) Nr. 396/2005, (EK) Nr. 1069/2009, (EK) Nr. 1107/2009, (ES) Nr. 1151/2012, (ES) Nr. 652/2014, (ES) 2016/429 un (ES) 2016/2031, Padomes Regulas (EK) Nr. 1/2005 un (EK) Nr. 1099/2009 un Padomes Direktīvas 98/58/EK, 1999/74/EK, 2007/43/EK, 2008/119/EK un 2008/120/EK un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 854/2004 un (EK) Nr. 882/2004, Padomes Direktīvas 89/608/EEK, 89/662/EEK, 90/425/EEK, 91/496/EEK, 96/23/EK, 96/93/EK un 97/78/EK un Padomes Lēmumu 92/438/EEK (Oficiālo kontroļu regula)

2 Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2019/1793 (2019. gada 22. oktobris) par to oficiālo kontroļu pagaidu pastiprināšanu un ārkārtas pasākumiem, kas attiecas uz noteiktu preču ieviešanu Savienībā no konkrētām trešām valstīm, un ar kuru īsteno Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2017/625 un (EK) Nr. 178/2002 un atceļ Komisijas Regulas (EK) Nr. 669/2009, (ES) Nr. 884/2014, (ES) 2015/175, (ES) 2017/186 un (ES) 2018/1660

3 Komisijas Īstenošanas regulā (ES) 2020/1158 (2020. gada 5. augusts) par nosacījumiem, kas reglamentē trešo valstu izcelsmes pārtikas un barības importu pēc avārijas Černobiļas atomelektrostacijā

4 Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2016/6 (2016. gada 5. janvāris), ar ko pēc avārijas Fukušimas atomelektrostacijā paredz īpašus nosacījumus, kas reglamentē tādas barības un pārtikas importu, kuras izcelsmes vieta ir Japāna vai kura nosūtīta no Japānas, un ar ko atceļ Īstenošanas regulu (ES) Nr. 322/2014

5 Komisijas Īstenošanas lēmums 2011/884/ES (2011. gada 22. decembris), ar ko nosaka ārkārtas pasākumus attiecībā uz neatļautiem ģenētiski modificētiem rīsiem Ķīnas izcelsmes rīsu produktos un atceļ Lēmumu 2008/289/EK

6 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/848 (2018. gada 30. maijs) par bioloģisko ražošanu un bioloģisko produktu marķēšanu un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 834/2007

7 Komisijas Deleģētā regula (ES) 2019/2123 (2019. gada 10. oktobris), ar ko attiecībā uz noteikumiem par to, kādos gadījumos un ar kādiem nosacījumiem identitātes un fiziskās kontrolpārbaudes noteiktām precēm var veikt kontrolpunktos un dokumentu kontrolpārbaudes - attālināti no robežkontroles punktiem, papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2017/625

8 Komisijas 2019. gada 10. oktobra Deleģētā Regula (ES) 2019/2124 , ar ko attiecībā uz noteikumiem par tādu dzīvnieku un preču sūtījumu oficiālajām kontrolēm, kas ir tranzītā, pārkrauti un tālākā transportēšanā caur Savienību, papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2017/625 un groza Komisijas Regulu (EK) Nr. 798/2008, (EK) Nr. 1251/2008, (EK) Nr. 119/2009, (ES) Nr. 206/2010, (ES) Nr. 605/2010, (ES) Nr. 142/2011, (ES) Nr. 28/2012, Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2016/759 un Komisijas Lēmumu 2007/777/EK

9 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 952/2013 (2013. gada 9. oktobris), ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu

10 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 852/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par pārtikas produktu higiēnu

11 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 183/2005 (2005. gada 12. janvāris), ar ko paredz barības higiēnas prasības

<https://www.pvd.gov.lv/lv/augsta-riska-nedzivnieku-izcelsmes-partikas-ievesana-no-tresajam-valstim>